

Prof. J. Nathans

Het MAB vóór 50 jaar

december 1934

Het lijkt prof. Th. Limperg niet van belang ontbloomd om kennis te nemen van het feit dat in het buitenland aandacht geschonken wordt aan de arbeid van accountants hier te lande. Dat komt niet alle dagen voor. Het gaat hier om de beschouwingen welke in de Engelse pers voorkomen en die betrekking hebben op de accountantsverklaring in het laatste jaarverslag van de N.V. Philips. Dat oordeel is buitengewoon gunstig. Men ziet dat de Nederlandse accountant zijn onderzoek verder heeft uitgestrekt dan men van de Engelse vakgenoot gewend is. Daarom, aldus Limperg, mogen wij dankbaar zijn voor het gerucht dat deze verklaring in Engeland heeft gemaakt: men mag verwachten dat, hoe moeilijk ook de Engelse accountant een lesje van zijn buitenlandse collega aanvaardt, de publikatie van de Nederlandsche verklaring in Engeland niet zonder gevolg zal blijven, waarover men zich slechts verheugen kan. Uittreksels van een drietal lange en lovende besprekingen worden aan het artikel toegevoegd, te weten uit 'Financial View', 'The Accountant' en 'The Economist'.

Het industriële bedrijf was al reeds lang een gebied waarin processen onderzocht en geanalyseerd werden; de gevolgen bleven niet uit, getuige de steeds grotere stroom van steeds goedkopere produkten welke over de wereld werd uitgestort. De handel daarentegen was nog niet wetenschappelijk 'door-georganiseerd' en zal dat voorlopig nog wel niet worden, zo verzucht Ir. K. F. Mallee. Naar zijn mening is de overgrote meerderheid van de kleinhandelsbedrijven van te geringe omvang om er een wat diepergaande wetenschappelijk opgezette organisatie met vrucht te kunnen instellen. Maar toch is het leerzaam en interessant om na te gaan welke methoden van wetenschappelijke bedrijfsleiding alzo aanbevolen worden en in welke mate deze succes kunnen hebben. Hiermede is het onderwerp van zijn artikel aangegeven.

Het bankbedrijf en de bankadministratie was destijds voor velen terra incognita en een weinig geliefd onderwerp. W. A. Nelis geeft in een uitvoerig artikel, verlucht met voorbeelden en lineaturen, een volledig exposé van de werkwijze van de beursafdeling op een grote bank. Een uitstekend artikel dat echter de taaie weerzin van de studerenden niet bij ieder heeft weten te breken.

De winstboeking door een trustee in verband met een lening welke aflosbaar was in annuïteiten werd door de daarbij gegeven bijzonderheden tot een lastig geval gemaakt; ik noemde dit reeds in het januari-nummer. Op de lastige bijzonderheden wil ik niet ingaan. Enkele oplossingen werden ontvangen en beoordeeld, de thans ingezonden oplossing geeft T. Keuzenkamp aanleiding tot een naschrift dat zich goed laat lezen zonder de finesses van de problematiek te kennen. Hij schrijft onder meer dat hij zich niet kan verenigen met de opvatting dat de accountant zich bij de beoordeling van een handeling moet bepalen tot het contractueel vastgelegde en met name zich niet hoeft af te vragen of de handeling al of niet logisch was. Integendeel, accountants zijn er wel degelijk toe geroepen overeenkomsten te beoordelen op andere basis; er niet op, doch erin, ja, er door te zien.

Starreveld vervolgt zijn artikel over de dagelijkse methode van boekhouden en behandelt daarbij de gevaren van het loslaten van controle. Dat een dergelijk artikel zijn weg in het MAB vond illustreert duidelijk hoe vijftig jaar geleden begonnen werd met de eerste stappen te zetten bij de theorievorming voor het gebruik van verschillende typen van machines en methoden. Welk een arbeid moest toch verzet worden en wat voor indrukwekkend rapport geschreven voor een cliënt die aan mechanisatie toe was: gemotiveerde uiteenzettingen van de voor zijn geval voor- en nadelen verbonden aan het gebruik van alfa-numerieke ten opzichte van louter numerieke boekhoudmachines. Ook het feit of een telmachine met een volledig dan wel met een tien-toetsen toetsenbord op zijn plaats zou zijn gaf aanleiding tot het schrijven van rapporten. In 'Administratieve Arbeid' van september blijkt het psycho-technische gedeelte van het vraagstuk wat het ideale toetsenbord zou zijn, te zijn behandeld.

Rapporten schrijven blijft voor velen een zwak punt: R. A. Witty geeft velerlei praktische wenken in een artikel dat opgenomen is in 'The Incorporated Accountants' Journal' van september 1934.

Een waardig slot voor 1934: Het Nederlandsch Instituut van Accountants hield op 15 december de eerste jaarvergadering ná de fusie en precies veertig jaar nadat de oprichtingsvergadering gehouden werd. Het N.I.v.A. telt nu 550 leden en 1360 assistenten.